

Johan Theorin: Skumtimmen

1972

Pojken träffar en farbror i dimman. Han är sex år. Mannen heter **Nils Kant**.

Julia Davidsson saknar sin son Jens. Hennes far heter Gerlof. Julia är psyksjuk, sitter hemma framför TVn och bråkar med Försäkringskassan. Hon dricker flera flaskor vin om dagen. Jens pappa heter Michael.

1936

Nils Kant som barn. Släkten Kant äger stora landområden på Öland. Nils har en tre år yngre bror Axel. Axel får fler kolar av mor än Nils. Nils lurar ut Axel på djupt vatten så att han drunknar.

Gerlof Davidsson sitter i sitt rum på äldreboendet i Marnäs. Där är också Maja Nyman. Gerlofs vän Ernns Adolfssont, stenhuggaren från Stenvik har en ny historia, den om mordet på Gerlofs barnbarn Jens.

Julia lånar sin storasyster Lena Lundqvist bil för att köra från Göteborg till Öland. Lenas man Richard.

Någon har skickat Julia, en sandal, det är Jens sko. Julia är född i Borgholm.

Hon kör över Ölandsbron, kommer till Stenvik. Besöker de gamla välkända husen. Allt är tillbommat. Öland lever bara under sommaren då turisterna och sommargästerna kommer. Hon ser en gammal man, det är Ernst, stenhuggaren. Han säger att mordet på Jens är en gammal historia, ända sedan kriget.

Öland, juni 1940.

Nils Kant är med om att lasta sten från stenbrottet på en båt. Han blir arg på en förman som vill att han ska arbeta hårdare. Han slår ner honom med en åra.

Gerlof träffar sin dotter Julia på äldreboendet. Gerlof tror att någon utnyttjade dimman som SMHI varnat för flera dagar i förväg. Han ger henne sandalen han fått sig tillskickad. Julia känner igen Jens sandal. Julia stannar på Öland. Hon sover över i sjöboden utanför Gerlofs sommarstuga.

Öland, maj 1943.

Nils går över alvaret med den dubbelpipiga hagelbössan på axeln. Han går på egen mark. Han lurar till sig vildhästar som han sedan skadar genom att kasta sten på dem.

Gerlof tittar i en bok som Ernst lånat honom, där finns en bild av en grupp män på en stenpir i en liten hamn. Ernst menar att en av männen är ansvarig för lille Jens död.

Julia vaknar av en smäll. Senare på morgonen hittar hon Ernst Adolfsson död i stenbrottet. Han tycks ha fallit ner i stenbrottet och fått en av sina stensulpturer över sig. "Det stora kyrktornet".

Öland, maj 1945.

Nils träffar på två tyska soldater som gömt sig i ett buskage på alvaret. "Bitte nicht schiessen!"

Julia ringer Gerlof som blir skjutsad till stenbrottet. På vägen dit hämtar han upp sin och Ernst vän John Hagman som tillsammans med sin tystlåtna son Anders har hand om campingen.

*Tidningsredaktören **Bengt Nyberg** kommer. Ambulansen har kört iväg med den döda kroppen. Polisen har anlänt. Kommissarie **Lennart Henriksson**.*

En annan sten "Kantstenen" har någon knuffat ner.

"Tummen är viktigast och inte handen" var ett budskap Ernst gett Julia att överlämna till Gerlof.

Gerlof och Julia bestämmer sig för att övernatta i Gerlofs sommarstuga.

Öland, maj 1945.

Nils blir så rädd när en av soldater sticker handen i fickan att geväret går av. Den ena soldaten dör.

Om Nils Kant kan man läsa i en bok "Öländska brott".

*Nästa morgon vill Gerlof åka förbi **Astrid Linders** hus. Hon bor i Stenvik året om. Hons minns Nils Kant från skoltiden. Han blev Stenviks egen syndabock.*

Sedan åker de förbi Marnäs kyrkogård. Där ser Julia Nils Kants gravsten. Han dog redan 1963, 38 år gammal.

Julia besöker Marnäs Centrum och äter lunch med polismannen Lennart Henriksson. Dagens lunch på Moby Dick.

Öland, maj 1945.

Nils Kant skjuter även den andra soldaten. Ur hans ryggsäck plockar han fram en plåtburk fylld med diamanter. På vägen hem till mor träffar han Maja Nyman som han är förtjust i. Han gräver ner plåtburken i jorden.

Lennart Henriksson tar sandalen för att skicka den till laboratoriet i Linköping.

*Gerlof kontaktar **Torsten Axelsson**, kyrkogårdsarbetare, som var med om att gravsätta kistan med Nils Kants kvarlevor. Kistan kom med båt från Sydamerika. Ingen öppnade emellertid kistan så ingen vet med säkerhet vad den innehöll. Och hur var det med brevbäraren **Erik Ahnlund** som påstod att det fortsatte att komma vykort utan avsändare från Sydamerika till Nils Kants gamla mamma också efter begravningen? Och varför log Vera Kant när Nils kista*

begravdes?

Gerlof uppmärksammar också att Ernst besökte släkten Kants sågverk i Ramneby innan han omkom.

Gunnar Ljunger äger hotellet i Långvik. Han kände Lambert Nilsson som var känd för att sanndrömma. Men nu är han död. Men hans bror, ägghandlaren Sven-Erik, lever. Sven-Erik berättar motvilligt att Lambert drämt att Jens mördats på alvaret.

Lennart Henriksson är son till poliskonstapeln Kurt Henriksson som mördades av Nils Kant.

Öland, maj 1945.

De mördade soldaterna har hittats. Nils förbereder sig för att rymma. Han har sitt avsågade hagelgevär med sig i ryggsäcken. Han ska ta tåget till Borgholm från Marnäs och sedan Sveabåten till Småland där han morbror August ska möta honom. På tåget blir han upphunnen av poliskonstapeln Kurt Henriksson. Nils Kant skjuter honom och hoppas av tåget. Sedan simmar han över till fastlandet.

På tisdagsmorgonen hämtar Julia sin far Gerlof på ålderdomshemmet. Han är sämre i kroppen än vanligt. Först åker de till Gerlofs vän Gösta Engström. Han var kapten på en Östersjöskuta. Sedan till Blombergs bil. (John Hagman har misstankar om att Robert Blomberg är identisk med Nils Kant! Sedan åker de till Malmfrakt. Ägaren Marti Malm blev en av Ölands rikaste män i slutet av 70-talet. Inget vet varifrån han fick sitt startkapital. Gerlof tror att det är Martin Malm som skickat honom den slitna pojksandalen. Men Martin Malm är sjuk och tar inte emot.

Småland, maj 1945.

Han promenerar till Ramneby, till sågverket som hans morbror äger. Denne vill inte träffa honom utan skickar bara 300 kr i ett kuvert.

Julia träffar åter polismannen Lennart Henriksson, de har det gemensamt att de båda har förlorat en närstående, på grund av Nils Kant. Julia vill att Lennart ska följa med henne till Vera Kant tomma hus för att undersöka om där finns spår efter Jens. Men Lennart ska gå på ett politiskt möte. Därför hon det själv sent på kvällen sedan hon tömt en flaska vin. Där är alldeles mörkt. Hon går ner för en källartrappa och finner att jordgolvet är uppgrävt. Hon går upp på andra våningen och hittar ett rum med en sovsäck på golvet. Någon bor där. Hon springer snabbt ut och halkar och faller nerför trappan.

Göteborg, augusti 1945.

Nils Kant går till fots från kust till Kust. I Göteborg träffar han på en ung man, Max Reimer, som mot betalning ordnar så att han kommer på en båt, Celeste Horizon. Den går till England och sedan till Brasilien.

Gerlof får hjälp till kyrkan där begravningen av Ernst Adolfsson ska äga rum. Han är besviken över att inte Julia ställt upp. Men får höra att hon troligen redan åkt tillbaka till Göteborg. Lennart Håkansson blir orolig och då han inte får kontakt med Julia mobiltelefon åker han till Vera Kants hus där han hittar den skadade och sovande Julia. Ambulans rekvireras.

Puerto Limón, oktober 1955

Till sist har Nils Kant hamnat i Costa Rica vid Karibiska havet. Han dricker vin och längtar till Sverige. Han firar sin trettionde födelsedag. Han har blivit skötsam och begår inte längre våldsbrott. Han får brev från sin morbror August som ständigt skriver att Nils aldrig kan komma hem.

Han hör någon vissla en känd svensk melodi "Hej mina lustiga bröder". Det är en svensk man, som kallar sig för Frithiof Andersson, som säger att han kan ordna så att Nils kommer tillbaka till Sverige och får ett helt nytt liv!

Julia har bruten handled och en stukad fot och hjärnskakning. Lennart Håkansson bannar Gerlof och hans medhjälpare för att de är "privatspanare". Han har funnit snusdosor i Verka Kants gamla hus. Det är bara Anders Hagman som snusar. Är det Anders som grävt i källaren efter den tyska soldatens skatt?

Gerlof hälsar på Maja Nyman på Marnäshemmet. En gång hade de ett förhållande. Hon berättar att hon såg Nils Kant gräva ner diamanterna och hon sedan grävde upp dem och gömde dem. Hon ger dem till Gerlof som gömmer dem i ett av sina flaskskepp.

John Hagman kör Gerlof till virkesmuseet i Ramneby. Där finns en bild på sågverksarbetare. Gerlof noterar deras namn.

Ciudad de Panama, april 1963

Nils Kant letar efter svenska sjömän. Hittar en alkoholiserad från Nybro. Frithiof Andersson, har hand om den alkoholiserade mannen, sedan Nils Kant dränkt honom. Han ska nu skickas hem till Öland, i en kista, med intyg på att det är liket efter Nils Kant. För sin hjälp kräver Frithiof Andersson hälften av de gömda diamanterna.

Anders Hagman blir utfrågad av en polisinspektör från Kalmar, Niklas Bergman. Anders verkar trovärdig, han har bara grävt efter diamanterna i källaren.

Gerlof besöker på nytt Martin Malm. Han vill veta varifrån Martin fick pengarna till sitt stora rederi. Malm menar att det var Vera Kant som organiserade att Nils Kant blev hämtad hem. Gerlof tar bussen hem till Marnäs. Men på vägen hoppar han av för att hälsa på John Hagman, För sent erinrar han sig att denne inte är hemma. Han vacklar fram med hjälp av sin käpp, kylan blir alltmer besvärande. Då kommer en bil. Det är Gunnar Ljunger, hotellägaren i Långvik. Han ska till Marnäs, men först vill han att Gerlof följer med honom till en annan plats.

Jönköping, april 1970

Nils Kant hyr rum och kök med utsikt över Vättern. Han är 44 år.

Öland, september 1972

Nils Kant sitter i en blå Volvo på väg över Ölandsbron. Frithiof Andersson kör. De tar upp en tredje man i bilen. Det är Martin, själv heter Frithiof Andersson Gunnar. De har spadar med sig. Nu vill de gräva upp diamanterna. Nils Kant gräver och hittar platsen men skatten är borta. Han skyller Martin för att ha tagit diamanterna och angriper honom med spaden. Medan de bråkar en polisbil. Du mördade min far säger mannen till Nils Kant. Nils Kant flyr in i dimman. Plötsligt ser han en liten pojke. Plötsligt kommer en bil som kör på de båda. Lennart Henriksson kommer ur bilen och skjuter Nils Kant i huvudet.

Ljunger hette tidigare Gunnar Johansson och var förman vid August Kants sågverk. Han träffade Nils Kant där när han bara var springpojke och Kant hade rymt från Öland. Ljunger fick låna pengar av Vera Kant.

Ljunger stannar bilen på heden och släpper av Gerlof i kylan och kör därifrån. Gerlof har Ljungers mobiltelefon i fickan men vet inte hur han ska använda den. Nu kan han bara vänta på att frysa ihjäl. Då hör han en bilmotor. Det är Gunnar Ljunger som kommer tillbaka för att hämta sin mobiltelefon. Han förbereder sig på att strypa Gerlof som räddas till livet av en polishelikopter.

Lennart och Julia i polisbilen är också på väg dit. I mörkret krockar de med Gunnar Ljungers bil. Julia tar bussen efter ambulansen till sjukhuset. Lennart Henriksson tar hand om Gunnar Ljunger på polisstationen. Julia hör ett skott och springer tillbak. Hon finner Gunnar Ljunger på golvet skjuten. Han har Lennart Henrikssons polispistol i handen.

Gerlof berättar för Julia hur Jens har dött. Lennart har berättat att han var med om att begrava både Nils Kant och Jens i samma grav som tidigare förberetts för honom. Nu grävs graven upp och Jens får en hederlig begravning.